

Apologia ad fratrem quendam, de Heli sacerdote

’Απολογία πρὸς ἀδελφὸν περὶ Ἡλὶ τοῦ Ἱερέως

Ἐρώτησις. Τῆς Γραφῆς λεγούσης περὶ Ἡλὶ τοῦ Ἱερέως ὅτι κακολογοῦντες Θεὸν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ οὐκ ἐνουθέτει αὐτούς, καίπερ ἀκούμενοι ὅτι παρήγγειλεν αὐτοὺς καὶ ἐνουθέτει; Ἀπόκρισις. Πρόσεχε σεαυτῷ, μήποτε πολλὰ περιεργαζόμενος ἔξοκείῃ σου ἡ διάνοια ὑπὸ τῆς τῶν ἀθέσμων πλάνης· τὸ γάρ πᾶν πίστεώς ἐστιν ἔργον· τῆς δὲ πίστεως ἀπούσης, οὐδὲν τῶν ζητουμένων εὑρήσει ὁ δίψυχος· ἐὰν γάρ, φησί, μὴ πιστεύσῃς, οὐδ' οὐ μὴ συνῆτε. Περὶ μὲν τοῦ Ἡλί, οὐκ ἀπεδέξατο μὲν αὐτοὺς τοῦτο ποιοῦντας, φησίν, ἀλλ' ὅμως ἡδύνατο ῥᾳδίως ἀναστεῖλαι τὸ κακόν, καθὼς ὁ καθεξῆς λόγος παρίστησι. Πλὴν ἦν ὑπέλαβες νουθεσίαν, οὐκ ἔστι νουθεσία, ἀλλ' ἀμέλεια τῆς πρὸς τὸ θεῖον στοργῆς. Καθότι συγκαταβάσεως ὅρον ἔχει ὁ τοῦ Ἡλὶ τρόπος πος· οἰκονομία δὲ γεγένηται καὶ ἐν τούτῳ, ἵνα αὐτὸς ἴδιως στόματι μαρτυρήσῃ περὶ τῆς τῶν νιῶν παρανομίας, καθὼς γέγραπται· καὶ Ἡλὶ πρεσβύτερος σφόδρα· καὶ ἥκουσεν ἀ ἐποίουν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἵνα τί ποιεῖτε κατὰ τὸ ῥῆμα, ὃ ἐγὼ ἀκούω ἐκ στόματος <παντὸς> τοῦ λαοῦ Κυρίου; Μή, τέκνα, μὴ ποιεῖτε οὕτως, ὅτι οὐκ ἀγαθὴ ἡ ἀκοή, ἦν ἐγὼ ἀκούω περὶ ὑμῶν, τοῦ ποιεῖν τὸν λαὸν μὴ λατρεύειν τῷ Κυρίῳ. Ἐὰν ἀμαρτάνων ἀμάρτη ἀνὴρ πρὸς ἄνδρα, καὶ προσεύξονται περὶ αὐτοῦ· Τοιγαροῦν ἐκ τῶν τοῦ πατρὸς μαρτυριῶν δεῖ σχολάσασθαι τὴν ὑπερβάλλουσαν τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων παρανομίαν· οὐ γάρ εῖς μονώτατος κατεβόα αὐτῶν, ἀλλὰ πάντες ἀπὸ μικροῦ ἔως μεγάλου, καθὼς αὐτὸς ὁ Ἡλὶ μαρτυρεῖ λέγων· ἵνα τί ποιεῖτε κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, ἀ ἐγὼ ἀκούω λαλούμενα καθ' ὑμῶν ἐκ στόματος τοῦ λαοῦ Κυρίου; Πάντας ἥδικουν καὶ ἐσκανδάλιζον, βεβηλοῦντες τὰς ἱερὰς θυσίας· οὐ μόνον γάρ τοῦ θύειν τὸν λαὸν διεσκέδαζον, ἀλλὰ λοιπὸν καὶ ὁ λαὸς πρὸς ἀποστασίαν ἐμελέτα, ἐκπληττόμενος ὑπ' αὐτῶν ἐκ τῶν ἀθεμίτων ἔργων, ὃν κατεσκεύαζον 83 οἱ τοῦ Ἡλὶ υἱοί. Ἀκουε γάρ τοῦ Ἡλὶ λέγοντος οὐκ ἀγαθὴ ἡ ἀκοή, ἦν ἀκούω περὶ ὑμῶν, τοῦ ποιεῖν τὸν λαὸν μὴ λατρεύειν τῷ Κυρίῳ. Τὸ δὲ ἔλεγε· μὴ ποιεῖτε οὕτως. Ἰσως τὴν ὁρμὴν τοῦ λαοῦ δεδοικώς, τῇ λέξει ἀποκέχρηται πρὸς τὸ ἀπαλύναι τοὺς καταβοῶντας τῶν τέκνων. Εἰ γάρ ἐμελλεν αὐτῷ περὶ τὸ θεῖον σέβας, οὐκ ἡνείχετο παντελῶς τῆς τοσαύτης ζημίας τῶν τέκνων, ἥγουν παρανομίας, ἀλλ' ἐσπούδασεν ἀν σύντομον ἐκποδῶν ποιῆσαι τὴν παρανομίαν τοῦ ἴδιου οἴκου· φύλακες γάρ τοῦ νόμου ὑπῆρχον καὶ οἱ ἱερεῖς, οἵ τε νόμον καταλῦσαι ἐπιχειρήσαντες· καὶ ἡ πειθαρχοῦντας ἐνουθέτει νομίμως, ἡ ἀπειθοῦντας ἐξέκοπτε κατὰ τὴν τοῦ νόμου παράδοσιν, καθότι καὶ ἱερεὺς καὶ κριτὴς ἐτύγχανε, καὶ τῷ στόματι αὐτοῦ προσεῖχε πᾶς ὁ λαός. Πάντως ἔχαιρεισθαι αὐτὸν τῆς ὄργης τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ συμπειρενεχθεὶς τοῖς κακοῖς τῶν παίδων, δικαίως καὶ αὐτὸς ἐπειράθη τῆς ἐπικειμένης ὄργης. Μή οὖν αἰτιώ τὸ θεῖον· διότι εὐθὺς Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ οὐκ ἔστιν ἀδικία ἐν αὐτῷ. Ὅτι καὶ ἔννομος νουθεσία ἐκ παιδείας συνίσταται, δηλοῖ ὁ καθεξῆς λόγος. Εἴρηται ἐν τῷ δικαίῳ Ἰώβ· μακάριος ἀνθρωπος, ὃν ἥλεγξεν ὁ Κύριος· νουθέτημα 84 δὲ παντοκράτορος μὴ ἀπαναίνου· αὐτὸς γάρ ἀλγεῖν ποιεῖ, καὶ πάλιν ἀποκαθίστησι· καθὼς καὶ ὁ Ἀπόστολος τοῖς πατράσι παρατίθεται λέγων ἐκτρέφειν τὰ τέκνα ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου. Δικαίως οὖν περὶ αὐτοῦ λέγει ἡ θεία Γραφή, ὅτι κακολογοῦντες Θεὸν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, οὐκ ἐνουθέτει αὐτούς, οὐ γάρ εἶχε ζῆλον περὶ τὸ θεῖον, οἷον ἐκτήσαντο οἱ Ἀγιοι· προέκρινε δὲ μᾶλλον τὴν τῶν τέκνων θεραπείαν ὑπὲρ τὴν τῶν κρειττόνων δόξαν. Οἴαν γάρ συμπάθειαν ἡμφιάσατο ὁ διὰ τοῦ Εὐαγγελίου ἡμᾶς γεννήσας, ἵσασι πάντες οἱ ἔμφρονες· εἶχε γάρ ἐν ἑαυτῷ σπλάγχνα

οίκτιρμῶν, χρηστότητα καὶ τὴν μακροθυμίαν· ἡνίκα δὲ ἥκουσε τινα ὑπερόριον ἀμαρτήσαντα, οὐκ ἐκαρτέρησεν, οὐδὲ παρεσιώπησεν, ἀλλ' εὐθὺς ἐπέτρεψε τὸν τοιοῦτον τῷ Σατανᾶ παραδοθῆναι εἰς ὅλεθρον τῆς σαρκός, ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ο δὲ μακάριος Πέτρος ὁ ἀπόστολος, καὶ τοῦ ζῆν ἀναξίους ἔκρινε τοὺς προσελθόντας πειράσαι τὸ Πνεῦμα τὸ "Ἄγιον, τὴν εἰς τὸ θεῖον καταφρόνησιν οὐκ ἐντειλάμενος. Οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἡνίκα ἀποστάται τοῦ Θεοῦ γεγόνασι, τοὺς νίοὺς 85 αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν ἐπέθυνον πρὸς τὴν τῶν δαιμόνων θεραπείαν. Οὗτος δὲ ἱερεὺς τυγχάνων καὶ εἴργειν δυνάμενος, παρεώρα τὴν τοσαύτην παρανομίαν, οὐ παιδείαν αὐτοῖς ἐπαγαγὼν πρὸς σωφρονισμόν, οὐ ράπισμα, οὐ λόγον σκληρὸν περὶ τῆς τῶν ἰερῶν θυσιῶν βεβηλώσεως, ὃπου ἐκεῖνοι πρὸς τὴν τῶν δαιμόνων θεραπείαν ἔσφαζον τὰ τέκνα αὐτῶν ἰδίαις χερσὶν ὑποκάτω παντὸς δένδρου συσκίουν. Τίς δὲ κρίνων τοῦτον ἀνεύθυνον τοῦ κακοῦ, καίτοι γε μαθὼν παρὰ τοῦ πάντα συστησαμένου Θεοῦ τὴν ἔξενηνεγμένην κατ' αὐτοῦ ἀπόφασιν; Ό δὲ φιλελεήμων Κύριος βουλόμενος τοῦτον ὥσασθαι διὰ μετανοίας τῆς ἐπηρημένης ὄργῆς, δι' ἀκάκου παιδαρίου ἐδήλωσεν αὐτῷ τὰ ἥδη προδεδηλωμένα, ἵνα μὴ ὑπόνοιά τις ὑπεισελθοῦσα θαρσαλέον κατασκευάσῃ τὸν λογισμόν, ὡς καὶ ἔξ ἀνθρωπίνης θεωρίας τὴν πρόρρησιν λελέχθαι πρὸς αὐτόν, ἢ διὰ φθόνον, ἢ τινῶν βασκανίαν αὐτοῦ. Συνήγορον καὶ μάρτυρα καθίστησι τῶν προειρημένων, καθώς φησιν ἡ θεία Γραφή· καὶ τὸ παιδάριον Σαμουὴλ ἦν λειτουργῶν τῷ Κυρίῳ ἐνώπιον Ἡλὶ τοῦ ἰερέως· καὶ ῥῆμα Κυρίου ἦν ἐν αὐτῷ· ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἦν ὅρασις διαστέλλουσα. Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ 86 ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ Ἡλὶ ἐκάθευδεν ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ· καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἥρξαντο βαρύνεσθαι, καὶ οὐκ ἡδύνατο βλέπειν· καὶ ὁ λύχνος τοῦ Θεοῦ, πρὶν ἡ ἐπισκευασθῆναι· καὶ Σαμουὴλ ἐκάθευδεν ἐν τῷ ναῷ Κυρίου, οὗ ἦν ἡ κιβωτὸς τοῦ Θεοῦ· [καὶ κατέστη Σαμουὴλ] καὶ ἐκάλεσε Κύριος, Σαμουὴλ, Σαμουὴλ. Καὶ εἶπεν· ἴδοὺ ἐγώ. Καὶ ἔδραμε πρὸς Ἡλί, καὶ εἶπεν· ἴδοὺ ἐγώ, τί κέκληκάς με; Καὶ εἶπεν· οὐ κέκληκά σε· ἀνάστρεφε καὶ κάθευδε, τέκνον. Καὶ ἀνέστρεψε, καὶ ἐκάθευδε. Καὶ προσέθετο Κύριος ἔτι καλέσαι τὸν Σαμουὴλ· καὶ ἐκάλεσε, Σαμουὴλ, Σαμουὴλ· καὶ ἐπορεύθη πρὸς Ἡλὶ ἐκ δευτέρου καὶ εἶπεν· ἴδοὺ ἐγώ, τί κέκληκάς με; Καὶ εἶπεν· οὐ κέκληκά σε· ἀνάστρεφε καὶ κάθευδε, τέκνον· καὶ Σαμουὴλ πρὶν ἡ γνῶναι τὸν Θεὸν καὶ πρὶν ἡ ῥῆμα Κυρίου πρὸς αὐτόν. Καὶ προσέθετο Κύριος καλέσαι Σαμουὴλ ἐκ τρίτου· καὶ ἀνέστη Σαμουὴλ καὶ ἐπορεύθη πρὸς Ἡλὶ καὶ εἶπεν· ἴδοὺ ἐγώ, τί κέκληκάς με; Καὶ ἐσοφίσατο Ἡλὶ ὅτι κέκληκε Κύριος τὸ παιδάριον· καὶ εἶπεν· οὐ κέκληκά σε· ἀνάστρεφε καὶ κάθευδε, τέκνον. Καὶ ἔσται ἐὰν καλέσῃ σε ὁ καλῶν καὶ ἐρεῖς· λάλει, Κύριε, ὅτι ἀκούει ὁ δοῦλός σου. Καὶ ἐπορεύθη Σαμουὴλ καὶ ἐκοιμήθη ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ. Καὶ ἤλθε Κύριος, καὶ κατέστη, καὶ ἐκάλεσεν αὐτόν, ὡς ἄπαξ καὶ δίς· Σαμουὴλ, Σαμουὴλ. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ· λάλει, Κύριε, ὅτι ἀκούει ὁ δοῦλός σου. Καὶ εἶπε Κύριος 87 πρὸς Σαμουὴλ· ἴδοὺ ἐγώ ποιῶ τὰ ῥήματά μου ἐν Ἰσραὴλ, ὥστε παντὸς ἀκούοντος αὐτὰ ἡχῆσει ἀμφότερα τὰ ὕπανθρωπά τοῦ οἰκουμένης· Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπεγερῶ ἐπὶ Ἡλὶ πάντα δσα ἐλάλησα, καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ ἄρξομαι καὶ συντελέσω. Καὶ ἀνήγγειλα αὐτῷ ὅτι ἐκδικῶ ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ ἔως τοῦ αἰῶνος ἐν ἀδικίαις υἱῶν αὐτοῦ, ἐν αἷς ἔγνω ὅτι κακολογοῦντες θεὸν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐνουθέτει αὐτούς. Καὶ οὐχ οὕτως. Ὁμοσα τῷ οἴκῳ Ἡλί, εἰ ἐξιλασθήσεται ἀμαρτία ἐξ οἴκου Ἡλὶ ἐν θυμιάματι ἢ ἐν θυσίαις ἔως τοῦ αἰῶνος. Καὶ κοιμᾶται Σαμουὴλ ἔως πρωΐ, καὶ ὥρθησε τῷ πρωΐ, καὶ ἤνοιξε τὰς θύρας οἴκου Κυρίου· καὶ ἐφοβήθη ἀναγγεῖλαι τὴν ὅρασιν Ἡλὶ Σαμουὴλ. Καὶ εἶπεν Ἡλὶ τῷ Σαμουὴλ· τέκνον. Καὶ εἶπεν· ἴδοὺ ἐγώ. Καὶ εἶπε· τί τὸ ῥῆμα Κυρίου, τὸ λαληθὲν πρός σε τὴν νύκτα, τέκνον; Μὴ δὴ κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ ἐκ πάντων λόγων τῶν λαληθέντων ἐν τοῖς ὡσί σου. Τάδε ποιήσαι σοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθείη, ἐὰν κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ ῥῆμα ἐκ πάντων τῶν λόγων. Καὶ ἀνήγγειλεν αὐτῷ Σαμουὴλ πάντας τοὺς λόγους, καὶ οὐκ ἔκρυψεν ἀπ' αὐτοῦ ῥῆμα.

Καὶ εἶπεν Ἡλί· Κύριος αὐτός, τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιον αὐτοῦ ποιήσει. 88 Ὡ ἀσθένεια ψυχῆς πρὸς τήρησιν ἐντολῶν Θεοῦ! Ὡ παράνομος συνήθεια πρὸς τέκνα ἀσεβῆ! Πῶς οὐκ ἔφριξαν αἱ σάρκες αὐτοῦ ἐπὶ τοῖς ἀκουσθεῖσι! Πῶς οὐκ ἐτρόμασαν οἱ νεφροὶ αὐτοῦ! Πῶς οὐκ ἀνήγαγε θυμὸν πρὸς ἄμυναν υἱῶν αὐτοῦ παρανόμων, καθ' ὁμοιότητα τοῦ ζήλου τοῦ Φινεές! Πῶς οὐ διέρρηξε τὰ ἴματα αὐτοῦ, καὶ ηὐλίσθη ἐπὶ τῇ ἔξενηνεγμένῃ κατ' αὐτοῦ καταδίκῃ, ἀλλ' οὐδὲ ἐσαλεύθῃ! Οὐχ οὔτως ἡνόμησεν Ἀχαρ, ὁ τοῦ Χαρμί, νοσφισάμενος ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος. Οἱ δὲ τοῦ Ἡλί υἱοὶ ἀσπονδοὶ καὶ δυσμενεῖς ὑπάρχοντες, εἰς αὐτὸν τὸν Δημιουργὸν ἡσέβουν, τὸν εἰπόντα τῷ Μωυσῆ καὶ Ἀαρὼν· ἐν τοῖς ἐγγίζουσί μοι, ἀγιασθήσομαι, καὶ ἐν πάσῃ συναγωγῇ δοξασθήσομαι. Καὶ πάλιν· εἶπον Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ· καὶ προσεχέτωσαν ἀπὸ τῶν ἀγίων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ οὐ βεβηλώσουσι τὸ ὄνομα τὸ ἄγιόν μου, ὅσα αὐτοὶ ἀγιάζουσί μοι. Ἐγὼ Κύριος. Εἶπον αὐτοῖς· εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν πᾶς ἀνθρωπος, ὃς ἀν προσέλθῃ ἀπὸ παντὸς τοῦ σπέρματος ὑμῶν πρὸς τὰ ἄγια, ὅσα ἀν ἀγιάζωσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τῷ Θεῷ καὶ ἡ ἀκαθαρσία αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ, ἔξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἀπ' ἐμοῦ. 89 Ἀλλ' οὐ προσέσχε τούτοις· δθεν καὶ καρπὸν θανάτου δρεψάμενος ἀπήει· εἴλετο γὰρ μᾶλλον προσκρούειν Θεῷ ἢ τῆς τῶν παρανόμων τέκνων συμπαθείας διαζευχθῆναι. Κἀν γὰρ ἐν τῷ προφανεῖ λόγῳ ἀπεχρήσατο, μὴ ποιεῖτε οὔτω, λέγων, ὃ τέκνα, ἀλλ' ἐν τῷ ἀφανεῖ κεκοίνωται ἐν τῇ κακοπραγίᾳ τῶν παίδων. Ὁρα γὰρ καὶ τῆς ἀποκρίσεως τὸν νοῦν, φησὶ γάρ· Κύριος ἐστι, καὶ τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιον αὐτοῦ ποιήσει· ἀντὶ τοῦ, ἐγὼ τοὺς ἐμοὺς παῖδας λυπῆσαι οὐκ ἀνέξομαι. Ἀλλ' οὐδὲ ὑπὸ Μωυσέως παιδευθεὶς ἀπέστη τῆς πρὸς τοὺς παῖδας συμπαθείας· ὁ γὰρ Μωυσῆς δεξάμενος τὰς πλάκας καὶ καταβὰς ἐκ τοῦ ὄρους καὶ τὴν μοσχοποιίαν θεασάμενος, ρίψας τὰς πλάκας συνέτριψεν αὐτάς, καὶ πρόσωπον τοῦ ἔαυτοῦ ἀδελφοῦ οὐκ ἔλαβεν, ἀλλ' ἐμβριθεστάτη φωνῇ τῷ Ἀαρὼν ἐνεκάλει λέγων· τί ἐποίησέ σοι ὁ λαὸς οὗτος, δτι ἐπήγαγες ἐπ' αὐτοὺς ἀμαρτίαν μεγάλην; Ὁ δὲ Ἀαρὼν θεασάμενος τὸν ἴδιον ἀδελφὸν τῷ θείῳ ζήλῳ πεπυρωμένον, ἀπελογεῖτο οὕτω λέγων· μὴ ὄργιζου, κύριε, σὺ γὰρ ἐπίστασαι τὸ ὄρμημα τοῦ λαοῦ τούτου. Στὰς δὲ Μωυσῆς ἐπὶ τὴν πύλην τῆς παρεμβολῆς εἶπεν· εἴ τις πρὸς Κύριον, ἵτω πρός με. Καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν πάν 90 τες οἱ υἱοὶ Λευΐ. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· Θέσθε ἔκαστος τὴν ῥόμφαιάν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν μηρὸν αὐτοῦ καὶ διέλθετε ἀπὸ πύλης εἰς πύλην, καὶ ἀποκτείνατε ἔκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ καὶ ἔκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἔκαστος τὸν ἔγγιστα αὐτοῦ. Καὶ ἐποίησαν υἱοὶ Λευΐ καθὰ ἐλάλησε Μωυσῆς, καὶ ἔπεσαν ἐκ τοῦ λαοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὡσεὶ τρισχίλιοι ἄνδρες. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Μωυσῆς· ἐπληρώσατε τὰς χεῖρας ὑμῶν σήμερον τῷ Κυρίῳ ἔκαστος ὑμῶν ἐν τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, δοθῆναι ἐφ' ὑμᾶς εὐλογίαν. Ὁ δὲ Ἰώβ κηδόμενος τῶν τέκνων θυσίας καθ' ἔκάστην ἡμέραν ὑπὲρ αὐτῶν προσέφερεν, οὐ περὶ προφανῶν, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν κατὰ διάνοιαν ἀμαρτημάτων καθαρούς αὐτοὺς εἶναι. Οὕτως ἄκρως ἐσπούδαζον οἱ δίκαιοι ἄμωμον παραστῆσαι τῷ Κυρίῳ τὸν καρπὸν τῆς ἔαυτῶν κοιλίας. Ὁ δὲ Ἡλί χαῦνος καὶ ἡμελημένος πρὸς τὴν τῶν τέκνων διόρθωσιν, οὐκ ἔξείλετο αὐτὸν τῆς ὄργης τοῦ Θεοῦ οὐ γῆρας σεμνόν, οὐ παλαιὰ παρρησία, οὐχ ἱερατικὴ τιμὴ. Ἡνίκα οὖν ἀκούωμεν τῶν θείων Γραφῶν, καὶ ἄρξηται ὁ Ἐχθρὸς ὑποσπείρειν τι τῶν ἴδιων κατὰ διάνοιαν, τῇ πίστει τεθεμελιωμένοι εἴπωμεν πρὸς αὐτόν· πιστὸς Κύριος ἐν πᾶσι τοῖς λόγοις αὐτοῦ, καὶ ὅσιος ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ.